

-Save This Page as a PDF-

Antiokia ya Siria wakati wa Paulo

Wakati wa nasaba ya Seleucid miji mingi katika Eretz (Nchi ya) Israeli, **Siria**, na Pisidia, iliitwa kwa heshima ya Antioko. Seleucus Nicator alianzisha Antiokia kwenye Milima ya Orontes mnamo 300 KK, akiipa jina la baba yake, ambapo ilitumika kama mji mkuu wa Seleucid. Kwa haraka likawa jiji la umuhimu na mnamo 165 KK tayari lilikuwa jiji la tatu kwa ukubwa baada ya Roma na Alexandria. Wasomi wa kisasa wanakadiria idadi ya watu katika karne ya kwanza kama karibu 100,000. Kufuatia upangaji upya wa Pompey wa eneo lote likawa jiji huru mnamo 64 KK, likitumika kama makao ya utawala wa mkoa wa Kirumi wa Siria. Msimamo wake kwenye Mto Orontes ulihimiza ukuaji wake kama kituo cha kibiashara, mazao ya Syria yakipitia mji huo kuelekea nchi zingine za Mediterania. Akiwa amepanuliwa na kupambwa na Augusto na Tiberio, Herode Mkuu alichangia utukufu wa jiji hilo kwa kuweka barabara yake kuu kwa marumaru na kuifunika pande zote mbili kwa nguzo za marumaru. Iliitwa Antiokia mkuu, Antiokia Mzuri, na Malkia wa Mashariki.

Wayahudi walikuwa wamekaa **Antiokia** ya Siria tangu kuanzishwa kwake, ikiwa ni pamoja na kati ya wakoloni wa kijeshi walioanzisha mji huo. Kupatana na umuhimu wa kisiasa wa jiji hilo, jumuiya yake ya Kiyahudi iliorodheshwa katika hadhi na ile ya Aleksandria na Roma. Ongezeko la idadi ya Wayahudi huenda lilichochea na faida za kimwili zilizotolewa na jiji hilo, pamoja na vivutio vyake vya kuwa kitovu kikuu cha mijini. Wayahudi wengi wanaonekana kuhama kutoka Israeli, Wayahudi kutoka Syria yenyewe pia wanaelekea kukusanyika katika mji mkuu - pamoja na wahamiaji kutoka Babeli na sehemu zingine za Dola ya Parthian.

Kuchukuliwa kwa Eretz (Nchi ya) Israeli na Waseleucids karibu 200 BC kuliimarisha mikataba kati ya Antiokia na Yerusalemu. Wawakilishi wa Kiyahudi walikuwa wageni wa mara kwa mara katika mji mkuu wa Seleucid na Onias III inaonekana alitafuta kimbilio kutoka kwa wapinzani wake katika hekalu maarufu la Apollo huko Daphne karibu na Antiokia (**Wamakabayo wa Pili 4:33**). Kitabu cha Matendo ya Mitume kinashuhudia msongamano kati ya Antiokia na Yerusalemu, pamoja na tabia ya ulimwengu wote, ikibainisha kwamba katika siku hizi manabii walishuka kutoka Yerusalemu kwenda Antiokia (**Matendo 11:27**) na kwamba miongoni mwa manabii na walimu walikuwa Simeoni aliyelitwa. Nigeri, Lukio Mkirene, na Manaeni (**aliyelelewa tangu utotoni pamoja na Herode mkuu**).⁵⁴

Mateso yaliwatawanya waumini wa Kigiriki wa mapema hadi mji wa Antiokia, mji wa kisasa wa Syria wa Antakiyeh, ambao ulikuja kuwa kanisa la nyumbani kwa misheni ya Mataifa. Ilikuwa na shule ya theolojia na ikawa nyumba ya kanisa ya baba wawili wa kanisa, Ignatius na John Chrysostom. **Hapo ndipo tunaona uinjilisti wa kwanza ulioenea wa Mataifa. Kwa sababu hiyo, Antiokia ya Siria ikawa kitovu cha Ukristo wa Mataifa, kama vile Yerusalemu lilivyokuwa kitovu cha Jumuiya ya Kimasihi.** Hapo awali, jiji hilo likawa mojawapo ya misingi mikuu ya Kanisa (tazama maelezo ya **Matendo Bj - Kanisa la Antiokia ya Shamu**). Na ilikuwa katika Antiokia ya Shamu ambapo wanafunzi waliitwa Wakristo kwa mara ya kwanza (**Matendo 11:26b**). Hii inaweza kufafanua jinsi kanisa la Antiokia liliweza kutuma msaada wa msaada kwa waumini wa Kiyahudi huko Yerusalemu (ona **Au - Baada ya Miaka Kumi na Nne, Paulo alipanda kwenda Yerusalemu, na kuwachukua Tito na Barnaba pamoja Naye**).

Antiokia iliundwa na Wasiria wanaozungumza Kigiriki walio wengi, na Wayahudi wachache sana na pengine zaidi ya masinagogi kumi na mbili. Lakini, ulikuwa mji mkuu wa ibada ya kipagani. Mungu wao mlinzi alikuwa Tike, lakini kwa kuwa waliabudu miungu mingi, waliabudu pia Ashterothi, iliyohusisha sherehe zisizo za adili na ukahaba wa kidesturi. Umbali wa maili tano pekee ulikuwa mji wa Daphne, ambao ulikuwa kitovu cha ibada ya Apollo na Artemi, na ulijulikana kwa furaha yake ya kutafuta Hekalu. **Antiokia ya Siria** ulikuwa mji mwovu sana hivi kwamba labda ulifunikwa tu na upotovu wake na Korintho. Ilikuwa imepotoka sana kiadili hivi kwamba mwandikaji Mgiriki Juvenal, aliandika katika satire yake kwamba **“maji taka ya Orontes ya Siria yalitiririka hadi kwenye Mto Tiber.”** Alikuwa anaelezea kuharibiwa kwa Rumi, lakini alilaumu Antiokia.⁵⁵

Wayahudi walikuwa wamekaa Antiokia tangu misingi yake, ikiwa ni pamoja na miongoni mwa wakoloni wa kijeshi walioanzisha mji huo. Kupatana na umuhimu wa kisiasa wa jiji hilo, jumuiya yake ya Kiyahudi iliorodheshwa katika hadhi na ile ya Aleksandria na Roma. Ongezeko la idadi ya Wayahudi huenda lilichochea na faida za kimwili zilizotolewa na jiji hilo, pamoja na vivutio vyake vya kuwa kitovu kikuu cha mijini. Wayahudi wengi wanaonekana kuhama kutoka nchi ya Israeli, Wayahudi kutoka Syria yenyewe pia wanaelekea kukusanyika katika mji mkuu - pamoja na wahamiaji kutoka Babeli na sehemu nyingine za ufalme wa Parthian.⁵⁶